

OPERATORĖ: Klausau, kas atsitiko?

VYRAS: Esu netoli oro uosto... Matau... O Dieve!

OPERATORĖ: Gal galite patikslinti vietovę?

VYRAS: Oro uostas. Matau lėktuvą... Jis apvirto aukštyn ratais. Leidžiasi labai greitai. Dieve mano! Dieve!

OPERATORĖ: Gelbėtojų komanda jau skuba į įvykio vietą.

VYRAS: Nebespės. Jis jau (*kažką sumurma*). Jis tuoj nukris. Jis jau sminga...

OPERATORĖ: Ar pats esate saugiu atstumu nuo avarijos vietos?

VYRAS: *Kažką sako nesuprantamai.*

OPERATORĖ: Alio! Ar jums viskas gerai?

VYRAS: Jis sudužo. Nukrito ir sudužo. O Dieve, jis užsiliepsnojo...

OPERATORĖ: Ugniagesių komanda bus tenai po minutės. Taip pat ir greitoji. Jūs vienas ar su kuo nors?

VYRAS: Lėktuvas apimtas dūmų. Jis... (Nesuprantamai) O Dieve, kažkas sprogo. Didžiulis ugnies kamuolys...

OPERATORĖ: Ugniagesiai jau atvyko.

VYRAS: Lėktuvo nebematyti. Tik dūmai ir liepsnos. Per vėlu. Jau per vėlu. Gyvų tikrai neliko.

3 SKYRIUS

DEŠIMTA RYTO. MINA

Artėdama prie oro uosto matau policijos automobilius, o tai reiškia, kad vėl vyksta demonstracija. Prieš tris mėnesius buvo pradėtas tiesti naujas lėktuvų takas, tai dabar prie keleivių atvykimo vartų vis susirenka būrelis protestuotojų su lozungais. Iš esmės jie niekam nekliudo; aš pati niekada oficialiai nereiškiu savo nuomonės, bet man jų gaila. Mano galva, jie taikosi ne ten, kur reikėtų. Sukūrėme tokį pasaulį, kuriame skraidyti yra būtina, ir nieko nebepakeisi. Verčiau jau galvotų apie gamyklų išmetamų dujų kiekius ir po žemėmis laidojamas atliekas.

Pasijutusi kalta pagalvoju apie kasdien naudojamas drėgnas servetėles ir vėl pažadu sau išsitraukti „Clarins“ kosmetiką. Skersai kelio ištiestas plakatas „LĖKTUVAI – NE LYGUMOS“. Tikriausiai ką tik išskleidė, mat oro uosto apsauga itin griežta. Policija demonstrantų nevaiko, bet surenka visus plakatus, vos tik jie pasirodo. Man regis, tai bergždžias reikalas, nes šituo keliu važiuoja tik tie, kurie dirba oro uoste arba jau turi bilietą kišenėje. Tokie lozungai jų įpročių niekaip nepakeis.

Prie žiedo sulėtinu greitį ir pažvelgiu kairėn, kur moteris laiko plakatą su išbadėjusios baltosios meškos nuotrauka. Pama-

čiusi, kad žiūriu į ją, moteris atkiša plakatą ir kažką šūkteli. Išsigandusi užrakinu dureles; skubu kuo greičiau iš čia dingti, bet koja slysteli nuo greičio pedalo. Dieve šventas, kokia absurdiška reakcija! Išsigandau už atitvaro stovinčios moters. Supyktu ant savęs. Eina jie velniop, tie protestuotojai, aš ir toliau naudosiu drėgnas servetėles.

Atvažiavusi į automobilių aikštelę užrakinu mašiną ir tempdama lagaminėlį einu prie maršrutinio autobuso. Į personalo patalpas dažniausiai pėdinu pėsčiomis, bet šiandien šaligatvis slydus dėl automobilių ištaškyto sniego; rytą sniegas prie namų buvo šviežias ir baltas, o čia – pažliugusi masė. Nekantrauju greičiau nusileisti Sidnėjuje ir pamatyti saulę, numesti viešbučio kambaryje lagaminą, nulėkti į paplūdimį ir išsimiegoti po ilgo skrydžio.

Personalo kambaryje girdėti šurmulyš, visi aptarinėja naujus paskyrimus ar dalijasi paskalomis. Atsistoju į eilę prie kavos aparato, paskui sušalusiais delnais apglėbiu plastikinį puodelį. Moteris civiliniais drabužiais nužvelgia mane nuo galvos iki kojų ir paklausia:

– Skrendate į Sidnėjų?

– Taip, – ir nejučia nuraustu, kone tikiuosi išgirsti priekaištą. „Neturėtumėte čia būti...“

Bet moteris tik nusivaipo:

– Ir gerai, kad jūs, o ne aš.

Ieškau akimis kortelės su jos vardu, bet kortelės nėra. Kas šita moteris? Kodėl ji tokia pikta? Galėtų būti bet kas – nuo valytojos iki finansininkės. Net ir paprastą dieną personalo kambaryje sutiksi visokių žmonių, o šiandien – ypatinga diena, visi trokšta dalyvauti išskendant 79-ajam reisui. Visi trokšta patekti į istoriją.

– Iki Santjago keturiolika valandų. Ne kažin koks vargas, – mandagiai nusišypsau ir kilsteliu ranką su telefonu, duodama suprasti, kad neturiu laiko kalbėtis.

Tačiau mano užuominos ji nesupranta. Prieina arčiau ir pasilenkusi, kad niekas neišgirstų, tyliai balsu taria:

– Girdėjau, per paskutinį bandomąjį skrydį kažkas atsitiko. Nusijuokiu.

– Apie ką jūs čia? – paklausiu garsiai, stengdamasi išguiti menkutę baimės sėklą, kurią manyje pasėjo jos žodžiai.

– Lėktuvo gedimas. Tik nebuvo paviešinta. Visa įgula turėjo pasirašyti konfidencialumo sutartis ir...

– Baikit! – Esu devyniasdešimt devyniais procentais tikra, kad su šita moterimi niekada nedirbau. Kodėl iš visų čia esančiųjų ji užsipuolė mane? Įdėmiai nužvelgiu jos veidą, bandau atspėti, iš kokio ji skyriaus. Gal kadru? Tikrai ne iš klientų aptarnavimo – su tokia susidūręs niekas kojos į lėktuvą nebekeltų. – Kalbate nesąmones, – sakau griežtai. – Nejam manote, kad bus paleistas maršrutas visu šimtu procentų neįsitikinus, kad jis saugus?

– Teko paleisti. Antraip „Quantas“ būtų juos aplenkę. Jie daug ilgiau dirba su tuo maršrutu. Bandomieji skrydžiai buvo vykdomi tik su keliais keleiviais ir be bagažo. Nežinia kas gali nutikti, kai lėktuvas visiškai pakrautas...

– Man metas, – išmetu į šiukšliadėžę nebaigtą gerti kavą.

Šiukšliadėžės pedalo dangtis garsiai trinkteli, ir aš nueinu. Kvaila bobšė, sunervino mane. Bet krūtinėje it siūlų kamuolys raizgosi baimė. Prieš porą dienų laikraštyje „The Times“ pasirodė tikrovę ne visai atitinkantis straipsnis apie oro linijų „Qantas“ ir „World Airlines“ lenktynes. „Ar gali būti greičiau už greitai?“ – skelbė straipsnio, kuriame puse lūpų buvo užsimenama apie trūkumus ir lėšų taupymą, antraštė. Visą valandą kalbėjau su tėčiu telefonu bandydama jį įtikinti, kad „taip, tikrai saugu“ ir „ne, niekas niekuo nerizikuoja“.

„Neištvėrčiau, jei...“

„Tėti, skrydis tikrai bus saugus. Viskas patikrinta ir patikrinta.“

„Visada taip sakoma“, – jis kalbėjo nusiminęs, o aš džiaugiausi, kad nemato mano veido.

Aš ant jo kabliuko neužkibau. Nenoriu apie tai nė galvoti.

Pernai trims bandomiesiems skrydžiams buvo atrinkta keturiasdešimt personalo darbuotojų. Buvo tikrinamas cukraus kiekis ir deguonies lygis jų kraujyje bei smegenų veikla. Lėktuvo salone patobulinta oro slėgio sistema, sumažintas triukšmo lygis, specialiai sukurtas valgiaraštis, kuriuo siekta padėti organizmui įveikti galimus sutrikimus dėl laiko juostų kaitos. Šis reisas – lygiai toks pat saugus kaip ir visi kiti.

– Sėkmės! – man pavymui šūkteli moteris, bet aš neatsisuku. Sėkmė čia niekuo dėta.

Mano pulsas vis tiek per greitas, kai po kelių minučių įslenku į pasitarimų kambarį trumpo instruktažo. Kambarys pilnutėlis. Čia ne tik lėktuvo įgula, bet ir būrelis kostiumuotų civilių, kurių aš nepažįstu.

– Ar ten Dindaras? – paklausiu šalia stovinčio lėktuvų palydovo, su kuriuo kartą teko skristi. Žvilgteliu į vardo kortelę. Erikas.

– Taip. Pats Dindaras. Atvyko į atidarymą.

Suprantama. Vykdantysis oro linijų direktorius Jusufas Dindaras pasirodo tik tokiomis ypatingomis dienomis kaip ši, kai prieš naują reisą suguža televizijų operatoriai ir šlovinami „World Airlines“ vyrai (nes ten dirba vien vyrai). Lenktynės dėl pirmojo tiesioginio reiso iš Londono į Sidnėjų buvo įtemptos, ir šiandien savimi patenkinto Dindaro akyse galėjai pamatyti mentutę atsipalaidavimo kibirkštėlę – kad jie nukaks tenai pirmieji. Dindaras stovi ir laukia, kol visų žvilgsniai nukryps į jį.

– Šiandien apie mus rašys visi laikraščiai!

Publika paploja. Kambario gale pasigirsta šūksniai, ima spragėti fotoaparatai, plyksi blykstės. Šventinė nuotaika įsisiūbuoja, o mane ūmai nupurto šaltis.

„Kažkas atsitiko... kažkas lėktuve sugedo...“

Bandau mesti iš galvos anos moters žodžius. Garsiai ploju kartu su visais. Apie mus rašys visi laikraščiai. Iš Londono į Sidnėjų – per dvidešimt valandų. Nieko blogo neatsitiks. „Nieko blogo neatsitiks“, kartoju lyg mantrą, bet negera nuojauta vis tiek neapleidžia.

Žinau, kodėl jos žodžiai taip mane sukretė. Ogi todėl, kad dabar neturėčiau būti čia.

Įgula buvo atrinkta burtų keliu, nors dar neišku, ar mes laimėjome loterijoje, ar ištraukėme trumpą šiaudą. Vatsapo pokalbių grupėje pasipylė žinutės.

„Na, kaip?“

„Kol kas tyla.“

„Girdėjau, jau išsiuntė elektroninius laiškus.“

„Dieve, kaip noriu patekti.“

Ir staiga – paveiksliukas. Rajanas persiuntė telefonu. „Sveikiname! Jūs atrinktas į inauguracinį skrydį iš Londono į Sidnėjų gruodžio 17 dieną.“ Ant paveiksliuko Rajanas uždėjo verkiantį veiduką ir parašė: „Dvidešimt suknistų valandų!“

Nusiunčiau jam asmeninę žinutę, pasisiūliau skristi vietoj jo. Nepasakiau kodėl ir, žinoma, neišsidaviau, kad man tai svarbu; kita vertus, buvau jam skolinga už skrydį į Meksiką ir už visą šūsnį iš jo gautų gimtadienio atvirukų.

„Kvaiša!“ – atrašė jis. Ką gi, jo tiesa.

Ir štai dabar aš čia. Įsiprašiau į patį reikšmingiausią skrydį šiuolaikinės aviacijos istorijoje.

– Norėčiau jums pristatyti šio istorinio skrydžio pilotus, – kalba Dindaras ir rankos mostu pakviečia juos atsistoti šalia.

Pasigirsta šurmulyš, žmonės traukiasi į šalis, atlaisvindami jiems taką.

– Lėktuvo kapitonas Lui Žoberas ir pirmasis padėjėjas Benas Noksas. Kapitonas Maikas Karivikas ir pirmoji padėjėja Frančeska Rait.

– Karivikas? – aidint plojimams tyliai klausiu Eriko. – Jo nėra man duotame įgulos sąrašė.

Erikas patraukia pečiaus.

– Neseniai pakeitė. Aš jo nepažįstu.

O Dindaras kalba toliau:

– Tarp keleivių bus nemažai ir kviestinių svečių. – Kviestiniai svečiai – tai tie, kurie nemokėjo už bilietą. Žurnalistai, visokio plauko įžymybės ir „nuomonių formuotojai“, kurie šešiolika skrydžio valandų praleis rašinėdami instagrame, o paskutines keturias – gerdami. – Tačiau aš prašau jūsų elgtis su jais taip, kaip su bilietus įsigijusiais keleiviais.

Taip, būtina. Gal žurnalistams čia ir smagi pramogėlė: „Nemokamas skrydis verslo klase į Australiją? Štai mano pasas!“ Bet jiems reikės viską aprašinėti. Įsivaizduokite, „Daily Mail“ kalbasi su „TripAdvisor“: *Ilgas skrydis be hipoalerginių pagalvių. Koks siaubas!*

Kai Dindaras ir kostiumuotieji pasveikina vieni kitus, mes pasilieiname išklaudyti trumpo instruktažo. Maikas ir Frančeska, kurią vadinam Česka, pakels lėktuvą ir pilotuos pirmąsias keturias valandas, tada eis pailsėti ant gultų virš pilotų kabinos. Lui ir Benas skraidins lėktuvą kitas šešias valandas, tada dvi įgulos vėl apsikeis vietomis. Skrydžio palydovai – mūsų yra šešiolika – pasidalijom į dvi pamainas. Kai nedirbsim, ilsėsime ant gultų lėktuvo gale apsimesdami, kad visai gerai miegoti belangėje patalpoje kartu su keliais nepažįstamais žmonėmis.

Į priekį žengia moteris iš sveikatos apsaugos skyriaus ir ima pasakoti apie nuovargio sukeltus pavojus. Ji mums primena, kad turime gerti daug vandens, ir parodo keletą pratimų, padė-

siančių geriau išsimiegoti per pertraukas. Keletas skrydžio palydovų pratrūksta juoku, kažkuris apsimeta miegas.

– Oi, atleiskite, – jis pašoka ir plačiai nusišypso. – Regis, suveikė!

Mums poromis einant oro uostu paskui pilotus, tvyro įtempto laukimo nuotaika; kaip ir prieš kiekvieną skrydį, aš žingsniuojau išdidi. Mūsų uniforma tamsiai mėlyna su sodriai žaliais apvėdėliais ant rankogalių, švarkelio palankų bei atvartų. Ant kairės kišenėlės – metalinis ženkliukas su užrašu „World Airlines“, ant dešinės – vardas. Ant išskleistų žalių mūsų skarelių pavaizduotas pasaulio žemėlapis, kiekviena šalis pažymėta kompanijos ženklu. Šiandien mums išdalijo naujus ženkliukus. „Reisas 79. Ir pasaulis tapo dar mažesnis.“

Vietinis fotografas paveiksluoja mus iš visų pusių, o iki pat įlaipinimo vartų mus lydi šnabždesiai: „Londonas–Sidnėjus!“

– Jaučiuosi taip, tarsi eitume raudonu kilimu! – šūkteli kažkas iš įgulos.

Lyg eitume į kartuves, dingteli man. Negaliu atsikratyti bjaurios nuojautos – kaip supuvusio obuolio pintinėje tarp sveikų obuolių, – kad nutiks kažkas siaubingo.

Turbūt yra žmonių, kurie taip jaučiasi kiekvienąkart susiruošę skristi: iš baimės ima sukti vidurius. Aš vis galvoju: kaip liūdna turi būti, kai kelias nuostabias skrydžio valandas esi priverstas sėdėti įsitvėręs kėdės porankių ir užsimerkęs įsivaizduoji tariamas nelaimes.

Man taip nebūna. Man labai patinka skristi. Tai inžinerijos triumfas, einantis ne prieš gamtą, o dirbant su ja išvien. Adamas juokiasi, kai aš žvalgausi į lėktuvus, bet ar yra kas gražiau už kylantį A320? Vaikystėje inkšdavau nepatenkinta, kai tėtis veždavosi mane į oro uostą ir sustojęs prie tvoros fotografuodavo lėktuvus. Tėčiui svarbiausia buvo fotografuoti, nesvarbu ką; jis

galėdavo kiauras dienas kiurksoti paupy ir fotografuoti kylančius garnius. Palengva šis užsiėmimas įtraukė ir mane.

– Padariau gerą trijų septynetukų* nuotrauką, – girdavosi tėtis, atsukęs į mane skaitmeninio fotoaparato ekranėlį.

– Ten ne trys septynetai, – nesutikdavau aš. – Ten SP**.

Man patikdavo piešti, tad dažnai piešdavau sąsiuvinyje lėktuvų nosis ir nebesiskųdavau, kai tėtis pasiūlydavo šeštadienį praleisti oro uoste. Kai skrisdavom aplankyti giminaičių, man būdavo nė motais, kas kokius filmus žiūri ar kokių atnešdavo skanėstų, su visu padėklų suvyniotų į foliją. Aš prisiplodavau nosimi prie iliuminatoriaus ir žiūrėdavau, kaip kilnojasi užsparniai, kaip jiems kilnojantis juda lėktuvas. Man tai labai patikdavo.

Dabar lipant į lėktuvą manęs neapleidžia keistas jausmas, ta palengva atslūkinanti baimė. Pilotų kabinos durys atviros, visi keturi pilotai susigrūdę kabinoje ruošiasi skrydžiui, ir mano nugarą nubėga šturpuliukai.

Erikas tą pastebi.

– Tau šalta? Vėl tas kondicionierius. Amžinai per stipriai atšaldo.

– Ne, viskas gerai. Kažkodėl šturpas krečia, – vėl nusipurtau ir išsyk pasigailiu, kad leptelėjau.

Pradedu tikrinti prietaisus salone. Šimtus kartų esu tai dariusi, bet šiandien viskas atrodo kitaip. Oro slėgis. Sandarumas. Deguonies kaukės. Gesintuvas. Kaukės nuo dūmų. Išgyvenimo rinkiniai... Viskas labai svarbu. Nuo kiekvieno iš jų priklauso, išgyvensime ar mirsime.

„Susiimk, Holbruk“, – paliepiu sau. Paėmusi dėžę mineralinio vandens, nešu per verslo klasės saloną į poilsio kambariuką

---

* Boeing 777.

** Specialiosios paskirties Boeing 747SP.

ir padedu papildyti baro atsargas. Lėktuvo išplanavimas išskirtinis, specialiai sukurtas taip, kad keleiviai tokio ilgo skrydžio metu jaustųsi kuo patogiau. Lėktuvo priekyje, tarp pilotų kabinos ir keleivių salono, yra virtuvė, du tualetai ir durys, už kurių – laiptai į įgulos poilsio patalpą. Jais užlipus, pirmiausia patenkama į verslo klasės saloną, už jo – verslo klasės poilsio zona ir baras. Ši lėktuvo dalis nuo kitos atskirta užuolaidomis, čia yra dar du tualetai.

Ekonominės klasės keleivių salonas padalytas į dvi dalis, tarp jų – padidinta erdvė kojoms ištiesti, gale – dar du tualetai.

Iš viso šiuo lėktuvu gali skristi trys šimtai penkiasdešimt trys keleiviai, ir visi jie kvėpuos tuo pačiu oru nuo tada, kai lėktuvo durys Londone užsidarys ir iki vėl atsidarys tik Sidnėjuje.

Pirmiausia sulipa verslo klasės keleiviai, jų akys iškart nukrypsta į barą, žmonės apžiūri gulimąsias vietas, o mes tikriname bilietus ir kabiname jų paltus į spintą šalia virtuvėlės. Lėktuvo įgula gana didelė, visi šešiolika palydovų pasitinka įlipančius keleivius. Lėktuvui pakilus, pusė įgulos eis pailsėti ant gultų; verslo klasės salone dirbsime tik aš, Erikas ir Karmela, Hasanas – bare, ketvertas palydovų – ekonominės klasės salone. Tačiau dabar, kai visa įgula apačioje, tvyro vos juntama baimė. Dvidešimt valandų skrydžio. Kur dar didžiulis būrys visiškai nepažįstamų žmonių gali būti tiek valandų uždaryti vienoje patalpoje? Gal kalėjime, topteli mintis, ir pasidaro dar neįtikėčiau.

Verslo klasės keleiviams pasiūloma šampano. Matau, kažkoks vyras vienu mauku ištuština visą taurę, lyg gertų degtinę, ir pamerkęs akį Karmelai paprašo dar.

Dvidešimt valandų.

Ramybės drumstėjus galima pažinti iš pirmo žvilgsnio. Juos išduoda ir išvaizda, ir elgesys, tarsi sakytų: „Aš už tavo geresnis. Aš tau apkartinčiau gyvenimą.“ Ir tai nebūtinai mėgstantieji iš-

gerti (nemokamas šampanas nesiskaito), bet šitas vyrukas blogų emocijų man kol kas nekelia. Na, bus matyti.

– Ponios ir ponai, sveikiname pasirinkus 79-ąjį reisą iš Londono į Sidnėjų. – Esu vyresnioji palydovė, taigi man tenka abejotina privilegija pirmai kreiptis į keleivius. Mano žodžiuose nėra nieko tokio, kas būtų neįprasta, bet salone vis tiek nuaidi džiaugsmingi šūksniai. – Pasirūpinkite, kad prieš kylant visi mobilieji telefonai ir nešiojamieji elektronikos prietaisai būtų padėti saugiai.

Įžengusi į saloną pamatau didelį krepšį prie moters žilais plaukais ir žaliu džemperiu kojų.

– Ar galiu padėti jį į viršutinę lentyną?

– Man jis reikalingas.

– Jeigu jūsų daiktai netelpa į daiktadėžes, privalau padėti į uždaromą lentyną.

Moteris stveria krepšį, apkabina abiem rankomis ir prispaudžia prie krūtinės, lyg aš mėginčiau atimti jį jėga.

– Čia visi mano daiktai.

Vos susivaldau neatsidususi.

– Atleiskite, bet prie kojų laikyti negalima.

Kurį laiką varstome viena kitą žvilgsniais, kiekviena pasiryžusi nugalėti, bet galiausiai moteris nepatenkinta cakteli liežuviu ir ima traukti iš krepšio megztinius, knygas, krepšelius su kosmetika ir kišti juos į aplink krėslą išdėstytus skyrelius. Po skrydžio būtinai reikės patikrinti, ar nepaliko kokių nors savo daiktų. Sudėliojusi reikmenis moteris pralinksmeja ir gurkšnodama šampaną nususuka į langą.

Lėktuvo kapitonui paprašius salonų palydovų uždaryti orlaivio duris ir patikrinti keleivių sąrašą, visus apima džiugus jaudulys. Dauguma verslo klasės keleivių jau spėjo kyštelėti nosį į dovanų krepšelius, o viena moteris net pralinksmino savo

bendrakeleivius – apsilviko suvenyrinę 79 reisui skirtą pizamą. Prieš saugos instruktažą, į kurį paprastai niekas nekreipia dėmesio, nes galvoja, jog visa tai nebus reikalinga, ekrane parodomas specialus Dindaro kreipimasis į keleivius. Mudvi su Karmela surenkame tuščias taures.

– Pala pala, meilute, ten dar truputis liko, – moteris žibančiomis akimis nusišypso man ir stveria nuo padėklo taurę, kurioje per pirštą likę šampano.

Prisimenu jos pavardę ilgame keleivių sąrašė, taip pat ir keletas kitų įstrigo atminty. Kelionei baigiantis pažinosiu visus penkiasdešimt tris verslo klase skrendančius keleivius.

– Ar turite viską, ko reikia, ledi Berou?

– Prašau vadinti mane Patricija. O dar geriau Pate. Tiesiog Pate, – valiūkiškai nusišypso moteris, panaši į močiutę, kuri slapčia dalija vaikams saldinius, kai jų mama nemato. – Tą titulą man juokais prilipdė vaikai.

– Tai jūs ne ledi?

– Oi, žinoma, ledi. Aš valdau visą kvadratinę pėdą škotiškos žemės, – išdidžiai pareiškia ji ir pratrūksta kvatoti.

– Ar Sidnėjuje jus pasitiks giminaičiai?

Jos akyse šmėsteli niūrus liūdesys, bet ji greitai nuveja jį staigiai kilsteldama galvą ir vėl valiūkiškai šypteldama.

– Ne, aš pabėgau, – išvydusi mano veide nuostabą, senutė nusijuokia ir atsidususi priduria: – Tiesą sakant, mes susipykom. Nežinau, ar gerai padariau. Labai pasiilgau savo šunų. Pirmi metai be vyro, ir aš... – Ji nutyla, sunkiai atsidūsta ir priduria: – Na, man reikėjo permainų. – Ji paliečia man ranką; jos pirštai su dailiu manikiūru. – Gyvenimas trumpas, mergaite. Neleisk jo vėjais.

– Pasistengsiu, – nusišypsau ir nužingsniuoju salono taku, o ausyse skamba jos žodžiai: „Gyvenimas trumpas.“ Labai trumpas. Sofijai jau penkeri. Dienos nenumaldomai bėga.

Visiems sakau, jog sugrįžau į darbą dėl to, kad mums reikia pinigų ir kad, pasak socialinės darbuotojos, tai gali padėti Sofijai įveikti bendravimo bėdas. Visa tai tiesa.

„Visos jos bėdos dėl nepriežiūros, taip? – paklausė Adamas, kai aptarinėjome Sofijos elgesį. – Dėl to, kad pirmaisiais gyvenimo mėnesiais ja buvo beveik nesirūpinama?“ Socialinė darbuotoja linktelėjo, o Adamas nelaukdamas atsakymo paklausė: „Kaip Minos nebuvimas namie gali padėti spręsti mergaitės bėdas?“

Pamenu, kaip mane persmelkė baimė pagalvojus, kad tos trumpos laisvės valandėlės, kurias turėjau, gali būti iš manęs atimtos.

„Nes Sofija žinos, kad Mina visada grįš namo, – paaiškino socialinė darbuotoja. – Ir tai yra svarbiausia.“

Aš grįžau į darbą ir mes visi labai tuo džiaugėmės. Adamas – kad jam nebereikės sukti galvos dėl pinigų; Sofija palengva suprato, jog aš visada grįšiu pas ją; aš pati suvokiau, kad būti Sofijos mama – sunkus darbas, ir man norėjosi nors trumpam pabėgti. Reikėjo pertraukos, o svarbiausia, kad jos pasiilgčiau, nes ilgesys man primindavo, kaip stipriai tą mergaitę myliu.

Viską patikrinusi ir laukdama kitų nurodymų iš pilotų kabinos – „Lėktuvo įgula, prašau sėstis, tuoj kilsime“, – įsitaisau ant atverčiamos kėdės prie iliuminatoriaus. Sugaudžia varikliai, ir netrukus mes vis greičiau imame lėkti pakilimo taku. Garšiai dunkstelėję išsiskleidžia posparniai, salone slėgis kyla taip greitai, kad veikia nebežinai, ar tu tą girdi, ar jauti. Nesmarkus krestelėjimas, ir lėktuvas atsiplėšia nuo žemės. Įsivaizduoju didėjančią erdvę po mumis ir aukštyn nukreiptą lėktuvo nosį, jam vis labiau tostant nuo pakilimo tako. Neapsakomai sunkus, neįtikėtinais grioždiškas orlavis, o taip gražiai ir sklandžiai kyla. Vis dėlto mums pavyko, mes lekiame pirmyn, pilotai didina greitį ir kylame vis aukštyn. Dangus tamsėja, sluoksniniai lietaus debesys

liko apačioje, pakibę virš žemės, ir dabar panašiau į sutemas nei į vidurdienį; lietaus šuorai talžo stiklus ir liaujasi tik tada, kai pakylame aukštai ir esame nebepasiekiami.

Trijų kilometrų aukštyje nuaidi skambutis, ir visi, lyg Pavlovo šunys, ima krutėti judėti. Smulkutė šviesiaplaukė 5J krėslė ištiesusi kaklą vis dar spokso į žemę. Ji įsitempusi, ir man kyla įtarimas, kad bijo skraidyti lėktuvais; bet netrukus ji užsimerkia, atsilošia krėslė ir veidą nušviečia šypsena.

Mes skrendame. Saugos diržai atsegti, keleiviai miklina kojas, aidi skambučiai, kviečiantys atnešti gėrimų. Jau per vėlu, per vėlu tildyti galvoje balsą, bandantį įspėti, kad nereikėjo man leistis į šitą kelionę. Čia kalba sąžinė, ne kas kitas. Jaučiuosi kalta, kad išsirūpinau teisę skristi šiuo reisui, užuot pasilikusi namie su Sofija; kalta, kad apskritai esu čia, nes gyvenimas ūmai gali pasisukti visai kitaip.

Vėlu ar ne, balsas galvoje vis tiek įkyriai neduoda ramybės.

„Dvidešimt valandų, – šnabžda jis. – Per dvidešimt valandų velniaižin kas gali nutikti.“